

'Kuulab pealt'

'Olime sunnitud oma vestluse peale poolt minutit rääkimist lõpetama, sest monument hakkas me vestlust algusest kordama. Olime oma laused juba unustanud ning seetõttu mõjus kogetu täieliku šokina. Kuulasime nüüd iseennast pealt...

Me ei jätkanud oma vestlust, olgugi, et monument lõpetas oma sekkumise seal, kus me pooleli jäime. Rääkisime õhinal hoopis uuest kogemusest. Rääkisime üllatusliku pealtkuulamise tähendusest. Olime ennegi veendunud, et jälgimisühikond jätab igäühte sügava jälje, kuid meil puudus nihestatud ruumi tajumine kogemus.

Mõelda vaid kui sind keegi pidevalt jälgib või pealt kuulab? Inimeste vahel kaob siis ju usaldus... Pidev sõnade valimine ja oma mõtete tagasi hoidmine... Siin pole kahtlust! Igasugune totalitaarne režiim on vaja hukka mõista... Kompromissitult!

Hirmu on vaja tajuda, et selle raskusest aru saada. Visuaalsed märgid seda ei võimalda, siin peab olema kaasatud rohkem kui üks meel...'

'Kuulab pealt'

Fragmendid temaatilistest keskkondadest

INSTALLATSIOON

'Kuulab pealt' kuuleb pealt ja ei jäta seda enda teada. Käesolev kommunismiohvrite memoriaal kujutab endast mäluga linnaruumi, kus olevik ja minevik sulavad üheks. Kõik, mis monumendi ümber juhtub, muutub vahetuks osaks monumendist. Monument salvestab heli ja mängib seda uuesti ette. Salvestatu esitatakse ajalise nihkega, mis varieerub 1 sekundist 1 aastani.

AJANIHE

Monumendi igal elemendil on erinev ajanihke intervall. Nihet sekundites tähistab elemendi plaadile kantud number. Korduvate elementide printsiibile rajatud installatsioonis on 49 mineviku tajumise võimalust.

TAJUNIHE

Lühikese ajalise nihkega elementide juures saab külastaja kuulata iseend minevikust. Peale sekundilist viivitust taasesitletud hääl mõjub kajana. Peale mõnekümne sekundi pikkust viivitust mõjub taasesitletud kõne juba üllatavana. Külastaja kohtub siis iseendaga minevikust.

Pikema nihkega elementide juures mängitakse ette hetki möödunud tunni, päeva, nädala või aasta tagant. Memoriaalruumis võib minevik äkitselt 'ellu ärgata', möödunud sündmused ja tegevused mõjuvad külastajale kummalise sonimisena. Ajalise nihke tõttu on salvestatu oma kontekstist välja rebitud. Inimesele antakse võimalus sattuda võõraid vestluseid pealt kuulama, siin peab külastaja mõtlema kõigele, mis räägib, sest ka teda võib hiljem pealt kuulda keegi teine.

LINNALEGEND

Korrapärased ajaühikud tekitavad võimaluse väljakuruumi uueks teistlaadi kasutuseks. Tekib võimalus tulla väljakule ning valitud hetki uuesti kuulata. Võimalik on kohtuda endaga nädalatagusest reedest ning seeläbi 'ellu äratada' möödunud emotsioonid. Aastane intervall loob täiesti uue tähenduse kõiksugu tähtpäevadele. Monument mängib siinkohal rolli ühe uue linnalise traditsiooni tekkel - sünnipäevalised ja pulmalised salvestavad väljaku mälusse sõnumeid, et järgmine aasta neid uuesti kuulata.

TOIMIK

Korduse printsiibile üles ehitatud monumendi keskse kujundi moodustavad vihjed toimikule. Kõik 49 elementi on nummerdatud vastavalt ajanihke intervallile. Elemendi plaadile kantud indeks

visuaalne esitus loob narratiivi toimikute nummerdamisega. Toimik aga loob narratiivi inimesega keda pealt kuulatakse ja kes pealt kuulavad. Iga element muutub vaimse vägivalla ohvrit kujutavaks sümboliks, mida iseloomustab isikutunnusteta numbrikood.

TÕMMIS

Heliinstallatsiooni kehanditeks on malmist 'maastikutõmmised'. Tõmmised on barelieefid, mis räägivad vägivalla märkidest, mis kommunism saatis korda keskkonnaga. Siia on koondunud stalkerlikud hüljatud tööstusmaastiku fragmendid, killud lagunevast kollektiivsest varast, väljalõiked sõjaväe piirdeaedade agressiivsest esteetikast ja dekonstruktsioonid hüljatud sõjatehnikast. Tõmmistesse on võimalik kodeerida erinevaid märgisüsteeme, viiteid küüditamistele, metsavendlusele.

ELEMENT

Maastikutõmmis on ümbritsetud raamiga, millele toetub puidust istepink. Tõmmise keskel paikneb varre otsas plaat, millel on kujutatud eelmainitud 'toimiku indeks'. Installatsiooni toimimiseks vajalik tehnika on integreeritud - malmist maastikutõmmises paiknevad ilmastikukindlad kõlariid, plaadi küljes asub mikrofoni ning puidust pingi alumise serva küljes on valgustid.

ASUKOHT

Monument paikneb Vabaduse väljaku ehitamata osal ning moodustab temaatilise terviku koos Okupatsioonimuuseumiga. Monumendi elementide rütm järgib Vabaduse väljaku graniitplaadistuse rütmi. Madal ning ilma visuaalsete dominantideta korduva rütmiga väljaline monument muutub väljakusüsteemi osaks ilma seda lõhkumata. Monument on uue väljakuosa tõmbenumbriks.

JAOTUMINE

49 elementi lindistavad ja mängivad möödunud olukordi ette erineva viivitusega. Elementidest iga teine on väga lühikese viivitusajaga (1-30 sekundit). Need elemendid tagavad, et kõik külastajad tajuksid ajanihet. Veerand elementidest kordavad olnut pikema, kuid juhusliku intervalli tagant. Need elemendid muudavad monumendi mis tahes ajahetkel elavaks ja vaatamisväärseks. Veerand monumendi elementidest suhestub korrapäraste ajaühikutega (päev, nädal, kuu, aasta) andes võimaluse eelpool kirjeldatud uuele linnaruumi kasutamisele.

Mikrofon

Viivituse
Indeks

Puust serv istumiseks
Kõrgus maapinnast 40cm

Võimalikud maastiku tõmmised

